

BO

MAGASINET

NR. 2 / 2022

Medlemsblad for
MØRE OG ROMSDAL
BOLIGBYGGELAG

TIRILTUNGA – TRIM OG TRIVSEL!

side 8–10

Bo bra, leve godt

side 13–16

TEMA: FELLESROMMET TIL HYGGE OG NYTTE

GARANTI:
ROMSDALSBANKEN
INN, MOBO
STØRSTE EIER

side 36–37

Nyt sommerdagene med futt og fart

Hopp og sprett mens sola skinner
Ut å lage barndomsminner
Underholdning ordner vi når dag er blitt kveld
Utvalget er stort, velg det du vil selv

Med lynraskt fiberbredbånd og Altibox TV
kan du få mer av det du vil ha.

Vi leverer fleksible løsninger for
boligselskap og sameier. Styret kan
enkelt be om et tilbud fra oss på
fiber@istad.no eller **71 21 35 00**

 ISTADFIBER

VI LEVERER
altibox

Baronesse®

GJØR DET FINT INNE!

Interiørmaling til alle overflater.

Hos Fargerike finner du Norges bredeste utvalg av gulv, solskjerming på skreddersøm og maling til alle flater, ute og inne. Våre interiørkonsulenter kan komme på befaring og gi råd om farge- og gulvvalg, eller gode tips om innredning og styling. Finn nærmeste butikk eller handle på fargerike.no.

Maler

Gulvlegger

Håndverker

Hjemlevering

FARGERIKE

fargerike.no

VI STÅR KLAR FOR Å HJELPE TIL MED FARGEVALGET

EKSKLUSIV, MATT OG STILFULL

- KOMBINASJONSMALING TIL VEGG, PANEL, LIST OG TAK 4-I-1
- EKSTRA VASKBAR
- HAR SPERRENDE EGENSKAPER MOT VANNSKIOLDER, SOT, KVIST OG NIKOTIN

SE VÅRT UTVALG PÅ [OBSBYGG.NO](https://obsbygg.no)

Åpningstider: 7-20 (9-18)

**Obs
BYGG
MOLDE**

molde.obsbygg@coop.no • tlf 979 95 105

— Leder —
OLE JAKOB STRANDHAGEN

VI HAR BLITT MER OPPTATT AV Å DELE IGJEN!

Som liten fikk jeg alltid beskjed om å dele med vennene mine. Noen ganger var det noe motvillig, men når vennene mine måtte dele med meg, så skjønnte vi at det var en fordel for alle. Samfunnet har endret seg siden den gang. Fra 2000-tallet så ble delingen mindre utbredt og i boligsammenheng ble det blant annet brukt mindre ressurser på fellesrom. Dette har snudd og delingstanken er på full fart tilbake. Vi ønsker igjen i større grad å dele rom og funksjoner med andre, vi legger mer vekt på gode bomiljø, og vi ønsker å redusere forbruket vårt. Det utvikles også nye delingstjenester som gjør det enklere for oss å dele og samarbeide. I denne utgaven av Bomagasinet besøker vi Tiriltunga og Kringsjø borettslag som har satt «fellesrommet» i fokus. Fellesrom kan være både ute og inne. Vi utlyser også en konkurranse sammen med RIR hvor ett av borettslagene våre kan få oppgradert avfallsrommet sitt.

Mange sier det er utfordrende å rekruttere nye styremedlemmer. Kandidatene er redd for at styrearbeidet tar for mye tid og at de ikke har tilstrekkelig kompetanse. Vi kan forstå dette. Det skal være enkelt og trygt å sitte i styret i et borettslag. Vårt mål er å hjelpe styrene med å forvalte boligselskapet på en trygg og effektiv måte. Ved å benytte oss får du råd og veiledning, digitale verktøy og alle andre tjenestene du trenger på ett sted. Vi tror at det er enklere å

rekruttere nye styremedlemmer for de boligselskapene som er flinke til å benytte alle tjenestene våre. Dette er også noe av grunnen til at totalkonseptet vårt etterspørres i økende grad. Vi lanserer nå «styreskolen» for alle styrene i boligselskapene med utvidet forvaltningsavtale. Senere kommer vi til også til å lansere «beboerskolen». Dette er enkle, digitale kurs som gir en god innføring i styrearbeidet og hva som er viktig å vite som beboer. Vi håper at dette kan være nyttige verktøy fremover.

Vi har i løpet av våren inngått rammeavtaler med Fargerike, Norconsult og KEV Ventilasjon med rabatterte priser for boligselskapene våre. Vi satser også mer på eieningsmeglere våre. Vi har kjøpt oss opp til å bli den største eieren samtidig som at vi har fått med oss Romsdalsbanken på laget. På denne måten forsterker vi det lokale eierskapet samtidig som at vi får inn en strategisk partner som kan være med å utvikle selskapet. Garanti tilbyr blant annet gratis verdivurdering for alle medlemmene våre som bor i borettslag.

Medlemsdemokratiet er viktig for oss. Ønsker alle velkommen til årets generalforsamling i MOBO tirsdag den 7. juni!

Ole Jakob Valla Strandhagen
Adm. dir.

*Delingstanken er på full fart tilbake.
Vi ønsker igjen i større grad å dele rom og funksjoner med andre*

Innhold

FASTE SPALTER

Tema	13
Mattipset	22
Kryssord & Sudoku	25
Jusspalten	26
Personlig økonomi	28

NYHETER

MOBO – Boverian	6
Tiriltunga Borettslag	8
Solbakken Terrasse	11
Østbø borettslag	11
Uteliv på Kringsjø	30
Småstoff	32
MOBO-fondet	33
Nytt avfallsrom?	34
Garanti: Romsdalsbanken inn, MOBO største eier	36
Lokale medlemsfordeler	39

To friske 17. mai-cocktails – s. 22

**MEDLEMSBLAD FOR
MØRE OG ROMSDAL
BOLIGBYGGELAG
NR. 2, 2022**

ANSVARLIG REDAKTØR

Direktør Ole Jakob Strandhagen,
Møre og Romsdal Boligbyggelag

**MØRE OG ROMSDAL
BOLIGBYGGELAG**
Strandgata 5, 6415 Molde.
Tlf: 71 25 93 00

E-post: mobo@mobo.no
Hjemmeside: mobo.no

**REDAKSJONELL PRODUKSJON
OG GRAFISK UTFORMING**
TIBE Molde AS
Postadr.: Postboks 473, 6401 Molde
Tlf: 71 20 12 00
E-post: bomagasinet@tibe.no

**MEDARBEIDERE I
DETTE NUMMERET**
Evy Strømme, Ingrid Kvande,
Tonje Sætre og
Jens Holsbøvåg Lyngstad.

UTGITT AV
BS Media AS, Postboks 452
Sentrum, 0104 Oslo

ANNONSER
Tlf: 71 20 12 00
E-post: annonse@tibe.no

TRYKK
Ålgård Offset, Ålgård

FORSIDEFOTO
Jens H Lyngstad

På utkikk etter egnet tomt

I fjor vår ble det kjent at MOBO har inngått en langsiktig samarbeidsavtale med Bovieran – et veletablert boligkonsept med en kombinasjon av leiligheter og fellesarealer under tak. Ole Jakob Strandhagen forteller at MOBO har flere mulige tomter i kikkerten.

✍ INGRID KVANDÉ 📷 MOBO/BOVIERAN

Bovieran består av mellom 50 og 60 leiligheter i ulike størrelser fordelt på tre etasjer rundt vinterhage på 1500 kvadratmeter. Vinterhagen er under tak, og her kan innbyggerne nyte sommerlig klima hele året, i de mange møteplassene og områdene for aktivitet og sosialt samvær.

BYGGESTART I SKIEN

I Norden er det reist 32 Bovieran-prosjekter, og i Sverige vant Bovieran kåringen om å ha de mest fornøyde boligkundene i fjor. Ved Lundedalen i Skien nærmer det seg byggestart, og der selger Skien Boligbyggelag leilighetene til priser mellom 1.500 000 og 3.050 000,- i innskudd.

– Det er en boform vi har hatt veldig stor tro på helt siden vi så konseptet for første gang, sier prosjektutvikler Gunn-Heidi Kittilsen i Skien Boligbyggelag.

– Vi har hatt godt salg på Bovieran, og har solgt nok leiligheter til at vi kan starte

byggingen, sier Kittilsen, som opplyser at de blant annet har tatt med seg interesserte leilighetskøpere på busstur for å besøke Bovieran i Vänersborg.

– Vi så på nært hold hvordan det er å bo i et Bovieran-bygg. Temperaturen og luftkvaliteten i vinterhagen er rett og slett fantastisk, og alle plantene gjør at akustikken er behagelig, mener Kittilsen.

MOBO HAR AVTALE

Dette kan bli en realitet også i Moldere regionen. MOBO har en avtale som gir mulighet til å bygge bokonseptet Bovieran i Møre og Romsdal og nordover til grensen til tidligere Nord-Trøndelag. For å realisere Bovieran trengs det en sju mål stor tomt, dvs. et areal på størrelse med en fotballbane.

MULIG AVKLARING FØR SOMMEREN

Adm. dir. i MOBO Ole Jakob Strandhagen forteller at det har vært stor interesse for

Bovieran etter at det ble kjent at MOBO har inngått denne avtalen.

– Utfordringen fram til nå har vært å finne «riktig» tomt. Vi har god dialog med ulike aktører, og forhåpentligvis kan vi presentere vårt første Bovieran-prosjekt før sommeren, sier Ole Jakob entusiastisk.

ATTRAKTIVE BOLIGER

Han mener Bovieran er attraktivt av flere årsaker.

– Dette er gode, trygge, og inkluderende boliger hvor folk trives og tar vare på hverandre. Vi blir flere eldre, og behovet for gode boliger for de som er ferdig med eneboliglivet er stort. Mange ønsker å være aktive, sosiale og bo sentralt for å ha kort til butikker, kafeer og andre tjenester.

Mange setter nok også pris på det gode klimaet med middelhavstemperatur i vinterhagen året rundt, mener administrerende direktør i MOBO, Ole Jakob Strandhagen. ••

▼ **VINTERHAGE:** Fellesområdet på 1 600 kvadratmeter blir stelt av en gartner.

▲ Adm. dir. i MOBO
Ole Jakob Strandhagen

▲ **SOSIALT:** Vinterhagen inneholder bocciabane og sitteplasser, hvor man kan være sosial med naboer eller bare lese en god bok – helt uavhengig av årstidene.

TEMA: FELLESROMMET TIL HYGGE OG NYTTE

▲ Gunn Hagen, Hilda Hosen og Ella Norstedt trener jevnlig. Foto: Tonje Sætre

Sprekt fellesskap

I Tiriltunga Borettslag skapes det både helse og trivsel når folk møtes i Tiriltrim. I borettslaget er det fullverdig treningsrom, og de har sin egen spinninginstruktør!

✎ INGRID KVANDE

Tiriltrim er en egen frivillig organisasjon der folk som bor i Tiriltunga borettslag kan melde seg inn. Tiriltrim har eget styre, og er også registrert i Grasrotandelen til Norsk Tipping. De rundt 50 medlemmene betaler kr 100,- i måneden, og da har de tilgang til treningsrommet med egen nøkkel.

BRUKT OG BRA UTSTYR

Treningsrommet i Tiriltunga borettslag er malt i behagelige farger, og her kan medlemmene benytte seg av blant annet tredemøller, diverse løse vekter, ulike styrkeapparater, ribbevegg, sykler og roapparat. Tiriltrim fikk 50.000 fra styret i borettslaget for å komme i gang med utstyr i 2020, og i desember var tilbudet klart.

– Først satte folk inn private ting, men så fant vi ut at vi måtte gjøre dette skikkelig. Det dårligste valgte vi å erstatte med nyere, men det er en del brukt utstyr her. Vi har vært mye på finn.no og funnet det vi skal ha. Som så mange andre opplevde vi leveringsvansker da koronapandemien kom, og alle skulle ha treningsutstyr hjemme, men vi kom i mål, sier styreleder i Tiriltunga borettslag, Asbjørn Toft.

SPINNING

Det bodde en personlig trener i borettslaget tidligere, og han gjorde at Tiriltrim fikk en veldig god start når det gjelder utvalg av treningsapparater og veiledning til gode

øvelser. Men det er fremdeles treningskompetanse på huset. Tiriltunga-beboer Olav Nerland har vært instruktør på Friskis & Svettis siden 2015, og han holder også spinningtimer for sprekingene i borettslaget. Tiriltrim kjøpte fire brukte spinningssykler i Volda, så når Olav setter i gang timen sin, er det fullt hus når han har med seg tre naboer på spinningtur.

SAMHOLD

Erfaringene er at Tiriltrim gjør det lettere for folk å trene jevnlig, og at det bidrar til godt samhold. Folk blir bedre kjent når de gjør noe sammen.

– Dette er kjempepositivt tilbud for alle

▲ Olav Nerland er borettslagets egen spinninginstruktør.
Foto: Ingrid Kvande

▲ Hans Blø i fint driv med ellipsemaskina. Foto: Tonje Sætre

som bor her, og vi får tilbakemelding om at det er et pluss også når leiligheter skal selges. Tiriltrim er en sosial arena, og det er ekstra bra for pensjonister på formiddagen, og særlig om vinteren. Beboerne kan gå tørrskodd til treningsrommet – det er helt fantastisk, mener Nerland.

HADDE LEDIGE ROM

Tiriltrim holder til i tredje etasje i borettslaget – her er det flere rom som har blitt fylt med sosial aktivitet.

– De ledige rommene var egentlig ikke planlagt da byggene ble reist. Underveis i byggeprosessen ble det klart at man måtte støpe litt ekstra, og da ble det flere rom. Det

var mørkt og trist her i starten, og så sent som sommeren 2020 var dette bare mørke betongrom, som kun hadde ventilasjon i taket. Men vi fikk sving på det. Foruten bidraget til treningsutstyr, har borettslaget brukt mellom 100.000,- og 200.000,- på å sette i stand rommene med lys, brannvarsling, maling, gulv, nett-tilgang etc., sier styreleder Asbjørn Toft.

– Alt av maling etc. er gjort på dugnad. Her er i borettslaget er det folk med ulike yrkesbakgrunn, og det er nesten ingenting vi ikke har fagkompetanse på, legger Toft til. ••

Styreleder Asbjørn Toft. ►
Foto: Jens Holsbøvig Lyngstad

Tiriltunga Borettslag →

Les mer

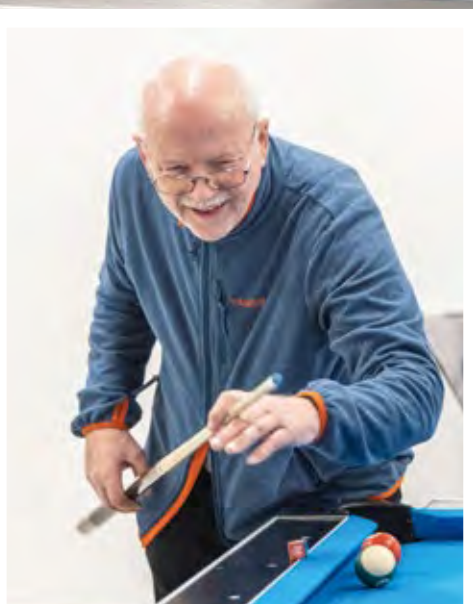

Biljard og pilkast

TEMA: FELLESROMMET TIL HYGGE OG NYTTE

▲ De ivrigste biljardspillerne møtes til dyst 3-4 ganger i uka.
Foto: Tonje Sætre

► Halvard Hosen er ivrig biljardspiller.
Foto: Tonje Sætre

Aktiviteten i Tiriltunga borettslag strekker seg lenger enn til å bygge sterke og raske kropper. Her ligger forholdene til rette for mer sosial aktivitet, og kanskje litt vennskapelig konkurranse?

Senhøsten 2021 kom det nytt tilskudd til fellesskapet i Tiriltunga borettslag. Hver formiddag strømmer det en gruppe mennesker inn i rommet som ligger innenfor treningsrommet. Midt i rommet står et flott biljardbord, og på veggen henger dartskiva. Her skal det konkurreres!

– Biljardbordet kjøpte vi brukt i Kristiansund, og det er veldig tungt, så vi måtte være 7–8 personer for å bære det inn. Det har blitt kjempepopulært blant den eldre garde, og da spesielt på formiddagen. Flere har skaffet seg egne køer, så her er det stor satsing, sier styreleder i Tiriltunga Borettslag, Asbjørn Toft.

KONKURRANSEINSTINKTET BLE VEKKET

Raymond Aarøe er en av de som har fått seg en ny fritidsinteresse etter at biljardbordet kom i hus. Den tidligere blikkenslageren har nå startet som nybegynner på ny arena.

– Jeg er en lærling i denne sammenhengen. Det vil si at jeg var helt nybegynner i januar, men nå spiller jeg 3, kanskje 4 ganger i uka, sier Raymond. Han er en av de som har kjøpt seg egen biljardkø, så det satses tydeligvis.

– Jeg merker at konkurranseinstinktet kommer fram, og skal man konkurrere med ungdommen, må man ha utstyret i orden, ler Raymond, som synes biljard er både sosialt og trivelig.

FIN AKTIVITET

– Når du har fri på dagtid, og det ikke er noe sport på tv, er det fint å komme ut av godstolen å ha det litt kjekt – og samtidig konkurrere litt. Da er dette en fin aktivitet, og jeg oppfordrer resten av borettslaget til å stille opp og ha det kjekt, sier selverklært biljardlærling, Raymond Aarøe. ••

Bygger nytt samlingssted

Solbakken Terrasse Borettslag fikk midler fra MOBO-fondet for å skaffe seg gapahuk i fjor, og nå er prosjektet snart klart.

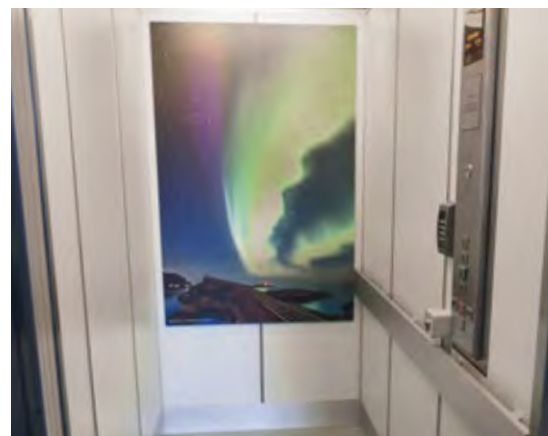
I midten av mars begynte arbeidene med å skjære asfalt, grave og sette ned fundamenter for forstøttningsmur.

– Vi skal få en gapahuk, og den bygges av elever som går tømmerlinja ved Romsdal videregående skole. Planen er at de skal være ferdig med bygginga før eksamens-tida starter. De prefabrikerer gapahuken på skolen, før de kommer og setter den opp hos oss, forteller styreleder i Solbakken Terrasse

Borettslag, John Sponås.

Han forteller at dette blir et nytt samlingssted for beboerne.

– Når gapahuken er på plass, blir det litt beplantning for å sette prikken over i-en. Vi har klatrestativ, sandkasse og sklie her allerede, og det skal vi beholde. Kanskje kommer vi til å skaffe oss en lekebil som ungene kan kose seg med i tillegg. Vi får ser hvor vi havner i økonomisk, sier John Sponås. ••

Trivsel i trappegangen

Østbø borettslag i Nøisomhetsvegen var også blant de som fikk midler fra MOBO-fondet ved forrige tildeling. Her har ganger og trapperom fått en facelift!

I Østbø borettslag er det 27 leiligheter, og det tre etasjer høye bygget ligger fint til. Bekken som renner like på forsiden av byggene,

etterlater seg en klukkende lyd. Når vi går inn inngangsdørene er nyoppussede gang- og trapperom det første som møter oss.

– Alle som kommer på besøk reagerer når de kommer inn her nå, og synes vi har fått det så fint, sier Wenche Myhren fornøyd.

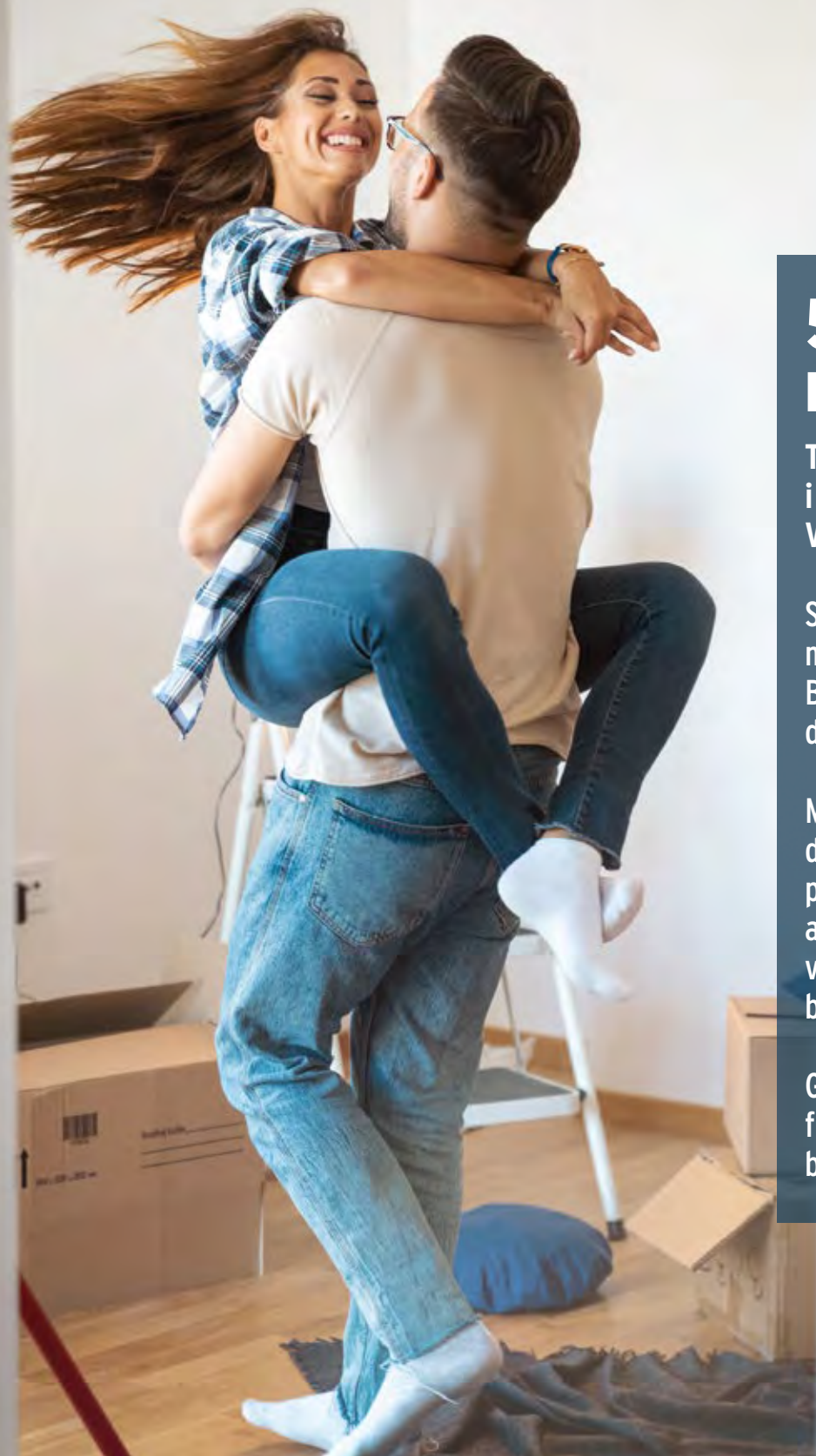
Med midlene fra MOBO-fondet har gang-arealer og trapperom fått en oppshining. Veggene er malt, det er kjøpt inn nye bilder, og nye gardiner har kommet opp.

– Vi kjøpte bilder av en fotograf som jobber på sykehuset, og det siste bildet fikk vi

plass til i heisen. Barnebarna måper når de kommer inn i heisen, smiler Wenche.

Møblene hadde de fra før, og Wenche mener de kom bedre til sin rett når det andre fikk et løft. I borettslaget er dette kalde rom om vinteren, og dermed ikke noe naturlig tilholdssted, men i sommerhalvåret er det bedre.

– Vi pleier å ha generalforsamling her, og da tar vi fram flere stoler slik at det blir plass til alle. Nå har dette blitt et enda triveligere møtelokale for oss, sier Wenche. ••

5% BONUS PÅ HELE KJØPET

Trenger du hjelp for å komme i gang - kom til Montér. Vi finner løsninger for deg.

Som medlem i MOBO får du medlemsbonus hos Montér. Bonus er kroner rett inn på din bonuskonto.

Montér har alt du trenger til ditt bygge- og oppussingsprosjekt. For å få fullt utbytte av ditt medlemskap er det viktig at du registrerer ditt bankkort eller kredittkort.

Gå inn på MOBO sin app for å finne ditt nærmeste Montér byggevarehus.

Bo bra, leve godt

INGRID KVANDÉ

Forskning viser at sterke relasjoner og sosial integrasjon er det viktigste for å leve et langt liv. Det er opp til hver enkelt av oss om vi snakker med menneskene vi møter, men med mange naboer har vi gode forutsetninger for å være sosial. Det får vi i borettslaget!

TEMA: FELLESROMMET TIL HYGGE OG NYTTE

Bo bra, leve godt

Borettslag og sameier, der mange mennesker bor samlet, er supre arenaer for å være sosial. Og nettopp det å involvere seg sosialt, viser seg å være veldig bra for helsa.

✍ INGRID KVANDE

Den kanadiske forskeren Susan Pinker, ga i 2014 ut boka «The village effect», som sammenfatter forskning hun har gjort på den høye levealderen i fjellbyen Villegrande på øya Sardinia i Italia. Her blir folk skikkelig gamle – det er seks ganger så mange hundreåringer der som i Italia generelt, og ti ganger flere enn i USA!

BEDRE ENN RØYKEKUTT OG TRENING

Pinker var nysgjerrig på hva dette skyldtes, og startet et møysommelig arbeid for å finne årsakene. Det skulle vise seg at noe var en viktigere bidragsyter til den høye levealderen enn både middelhavskosthold, frisk luft, influensavaksine, kutting av røyken og å trene.

MENNESKER ER SOSIALE

Det som reduserer sjansen for å dø mest, ifølge Pinkers forskning, var sterke relasjoner og sosial interaksjon, dvs. kontakten med andre mennesker i løpet av dagen: om du snakker med personen i kaffebaren, med postmannen, med naboen og med personen som lufter bikja borti gata, eller om du unngår kontakten.

LEVE LENGE OG BRA

Ved Harvard i USA har de også forsket på

hva som skaper det gode liv. Harvard-forsker Robert Waldinger har vært med å lede en Harvard-studie som har pågått siden 1938, og også der peker relasjoner seg ut som en viktig faktor for både levealder og livskvalitet, så her har vi tydeligvis medisinen på å leve både lenge og bra! (Både Pinkers og Harvards forskningsresultater er presentert på YouTube).

BORETTSLAGET GOD RAMME

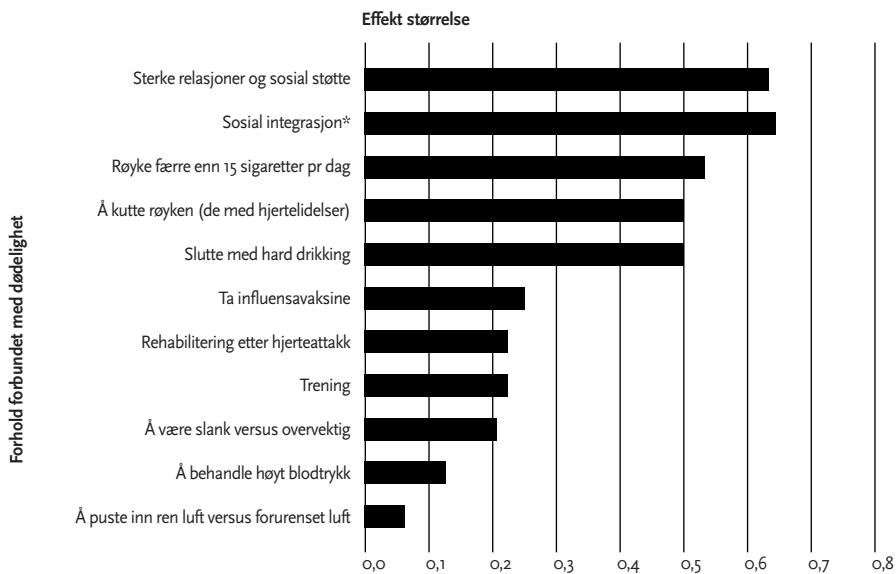
Er du ikke den mest sosiale av personlighet, kan det lønne seg å jobbe med saken og gi deg selv i oppdrag å være sosial. I borettslaget har du de beste forutsetninger for å trene: Med mange naboer, har du gode muligheter til å være sosial.

SKAPER ARENAER

I mange borettslag er man også dyktige til å skape arenaer og rammer der beboerne kan være sammen. Det kan være gjengen som møtes til badstuebading, de som spiser vafler sammen hver mandag, de som har en strikkeklubb, og de som møtes til biljardspilling eller i treningsrommet etc. Ifølge forskningen kan det å legge til rette for sosial aktivitet vise seg å forlenge livet – med et smil. ••

DET Å LEGGE TIL RETTE
FOR SOSIAL AKTIVITET
KAN VISE SEG Å FORLENGE
LIVET – MED ET SMIL

VIKTIGE ÅRSAKER TIL HØY LEVEALDER

Graf hentet fra «The village effect» av Susan Pinker.

* Sosial integrasjon refererer til sosial involvering på mange nivå

◀ Graf fra Susan Pinkers bok "The village effect".

**Tiriltunga
borettslag**
Les mer

**Fagerli
Terrasse**
Les mer

▲ **FAGERLI TERRASSE:** Anders og Vigdis Noddeland, Per og Oddrun Flørenes, Randi Nordvoll, Britta Holtti, Elisabeth og Per Arne Richardsen, Hans. A. Iversen og Anne Grete Raaen.
Foto: Torunn Nerdalen Tinghaug

Fredagens møtested

I Fagerli Terrasse i Arendal strimler det en gjeng ned til fellesrommet hver fredag ettermiddag. Noen har med seg et vinglass, andre har andre preferanser. Et sosialt treff ser de alle fram til på denne tiden av uka.

– Fellesrommet vårt er et skikkelig pre for hele blokka, og det er vi 100 % fornøyd med. I rommet er det plass til ca. 20 stykker, og

her har vi blant annet møter og julebord. Det er også overnattingsmulighet der, sier Hans A. Iversen i Fagerli Terrasse. Han er en av de som liker å møtes for en god prat ved ukeslutt.

Fellesrommet i borettslaget er på ca. 40 kvm, og har kjøkkenkrok, stort langbord, en sofagruppe som kan gjøres om til dobbelt-

seng, samt toalett og vask.

– Vi møtes i fellesrommet hver fredag kl. 16, og sitter der i en time til halvannen. Da kommer de som har lyst, og det er alltid noen der. Om sommeren flytter vi ut, for vi har laget en veldig fin uteplass også – vi har fine arealer å møtes på, og vi har det veldig gøy sammen, forteller Hans A. Iversen. ••

TEMA: FELLESROMMET TIL HYGGE OG NYTTE

▲ **DAMEKLUBB:** Åse Stall, Ann Mari Voll, Else Aakvik, Ingunn Brevik, Sølvi Frisnes, Gunn Hagen, Inger Otterlei, Ella Norstedt, Eli Clemson, Liv Aarset og Hilda Hosen.

◀ **HERREKLUBB:** Raymond Aarøe, Magnar Vold, Asbjørn Toft, Hans Blø, Halvard Hosen, Finn Hagen og Terje Olsen.

Blir kjent med naboen

I Tiriltunga borettslag i Molde søkte de MOBO-fondet i boligbyggelaget om støtte, og fikk 100.000,- til å sette i stand det som i dag heter Tirilstua, slik at den kunne bli et samlingssted for beboerne.

Og det har slått til. Hver onsdag og torsdag hele året er det henholdsvis dameklubb og herreaften i Tirilstua, og da er det stor stemning. Noen ganger kan det høres latter helt ut i gangen.

DAMENES ONSDAG

– Det er veldig kjekt at vi kan gjøre noe sosialt sammen. Det er ikke så mange man ser gjennom dagen, men på denne måten blir man godt kjent, sier Hilda Hosen. Hun sitter i styret i borettslaget, og er en av damene som møter hver onsdag.

Dameklubben startet som strikkeklubb, men etter hvert raknet det konseptet litt. Etter hvert la damene opp til at det sosiale skulle være den røde tråden, og de følger ikke noe fast mønster. Noen ganger er det østekveld, før jul var det juleverksted, så opplegget varierer.

Det som er sikkert, er at alle er velkomne.

– Vi er raske til å huke tak i nye beboere, og inviterer de til å bli med i klubben, forteller Hilda.

TORSDAGSKLUBB

Det samme gjelder for herrene – dørene står åpne hver torsdag. Da er det nemlig herrene som har førsteretten i Tirilstua. Hver torsdag samles 10-15 karer i Tirilstua for kaffe og en prat.

– Vi er ikke så systematiske som damene. Vi bare møtes, setter på kaffen og prater om løst og fast. Det kan være alt fra fotball, lokalhistorie, gang- og sykkelveier og situasjonen i Ukraina. Vi prøver å unngå å snakke om styresaker, sier tidligere styreleder Hans Blø.

– Vet du hvorfor vi gjør dette? spør Terje Olsen, og viser meg plakaten som informerer om dameavdelingen og herreavdelingen. Nederst står det: «Bivirkning: du kan risikere å bli kjent med naboen».

– Derfor. Det å bli kjent med naboen er viktig, vet du, sier Terje. ••

▲ **PLAKAT I HEISEN:** "Du kan risikere å bli kjent med naboen"

VI TESTET OPPSKRIFTEN PÅ Å LAGE

Luftig hagebenk!

En benk er fin, for da kan du dele sitteplassen med flere.

Og kanskje du skal lage benk selv? Umulig, sier du? Nei da, vi har testet.

✂️ INGRID KVANDØ

Vi tok utgangspunkt i oppskriften på monter.no, og kjøpte inn nødvendige materialer. Så var det bare å lade opp med arbeidslyst, og det ble et artig prosjekt for eldre og yngre snekkere.

Du trenger: terrassebord, skruer, borr (eventuelt), skrumaskin og sandpapir. Og maling eller beis for etterbehandling.

Materialene er innkjøpt og kuttet i riktige lengder.

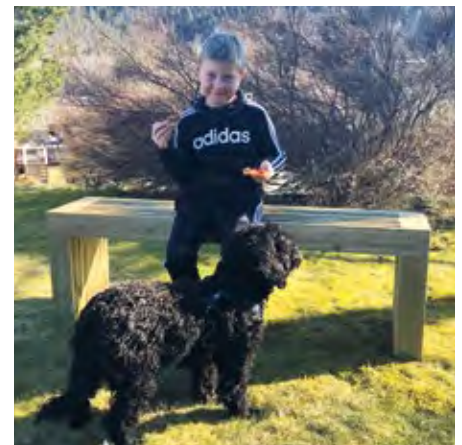
Skrueene er i 5 cm x 0,5 cm, som i oppskriften.

God planlegging er halve jobben.

Det er kjekt med litt hjelp.

Godt fornøyd med resultatet.
Ingenting er som å spise vafler på egenprodusert benk!

TIPS:

- Jo mer nøyaktig du er når du sager materialene i oppgitte mål, jo mindre pussing blir det til slutt.
- Legg merke til hvor du setter skruene, slik at du ikke skrur på samme sted og treffer skruen under når du legger på neste lag med materialer.
- Dersom du forborrer hullene, blir det enda enklere å skru.

Her finner du oppskriften på benk:

www.monter.no/tips-og-inspirasjon/gjor-det-selv/hagebenk-luftig/

SVEA FYR BORETTSLAG:

Trivselsgruppa:

DET ER KARI OG TOVE, DET

Ved juletider samles beboerne til gløgg. I august er det sommerfest. Og hver torsdag i sommerhalvåret møtes noen av beboerne i Svea fyr borettslag på brygga for en prat og en kopp kaffe. Bak står Trivselsgruppa – i praksis Kari og Tove.

✍️ OLE BJØRN ULSNÆS

▲ **BAD OG BADSTU:** Om det er sol og varmt, så sitter vi ute etter badet. Men når det er kaldt, går vi i badstua etterpå, sier Tove Steinmoen. Torsdag da vi var utom, hadde hun fått med seg Anne Siri Okkenhaug Kvellø.

Kari Kverndokken og Tove Steinmoen har brukt noe av fritiden sin på Trivselsgruppa i mange år.

I tillegg til samlingene de to driftige damene tar initiativ til, har noen i borettslaget gått sammen om en badstue på borettslagets brygga.

Svea fyr borettslag ligger, som navnet indikerer, ved vannet, nærmere bestemt ved Skienselva. Og det store bryggeanlegget er samlingsplassen i borettslaget. Her er det feiret bursdager, og på torsdager i den varme årstiden er brygga møteplass for de som vil ha en god prat over kaffekoppen.

GLØGG, PEPPERKAKER OG GRILLMAT

– Det har ikke vært lett å samle beboerne til sosiale lag i en koronatid, men nå ser vi framover og håper beboerne er klare for å ses igjen, sier Kari.

Før jul samles folk til gløgg og pepperkaker på brygga. – Vi har pleid å ha godt besøk. Det har vært kaldt, men vi har kledd godt på oss, ønsket hverandre «God Jul» og hatt det hyggelig noen timer.

– I mange år har vi også holdt en sommerfest i august. Da tar folk med seg mat og drikke ned på brygga. Vi tenner griller, og så ordner alle seg selv, forteller Tove. – Det er alltid veldig hyggelig, og ofte komme det folk fra de andre boligene i området.

BYGGET BADSTUE

For noen år siden bygget noen av beboerne en badstue. En driftig kar søkte den lokale sparebankstiftelsen om tilskudd, og badstuegjengen fikk midler til et byggesett. Selve badstua bygget de selv, og det er 12 medlemmer som har betalt seg inn i badstuegjengen.

– Vi som bruker badstua, betaler litt hver måned. Det går en del strøm til å få opp varmen, og vi kunne ikke legge den kostnaden på borettslaget. Tove er en av de ivrige brukerne og bader hele året. – Det er utrolig deilig å sette seg inn i den varme badstua etter et bad i elva, som holder tre til fire grader på vinterstid.

TO SOSIALE DAMER

Damene i Trivselsgruppa, det vil si for det meste Tove, pynter med blomster og steller litt med uteområdene også. Og damene sørger for torsdagstreffene på brygga.

– Hvorfor tar dere på dere dette ekstraarbeidet?

– Ganske enkelt fordi vi synes det er hyggelig å bli kjent med naboene og å få til noe trivelig for alle beboerne, forklarer Kari. – Vi er vel to sosiale individer og synes det er hyggelig å treffe folk selv.

– Det er her vi bor, og det er her vi skal trives. Og vi vil at alle andre her også skal trives, følger Tove opp. ••

▲ **TRIVSELSGRUPPA:** Kari Kverndokken og Tove Steinmoen utgjør Trivselsgruppa, og brygga er sentral i de fleste arrangementene.

▼ ▶ **BRYGGA:** Svea fyr borettslag ligger ved Skienselva, og det er brygga som er samlingspunktene. Bildene er fra en St. Hansaften og en gløggsamling vinterstid. Foto: Privat

Er du klar for vår og sommer?

Foto: Moelven

Foto: Talgø/Nathan Lediard

Hygge og glede er stikkord vi forbinder med livet på terrassen. En fin terrasse er med på å løfte fasaden på huset ditt, fellesarealet eller bakgården i borettslaget. I tillegg får du et ekstra uterom til bruk i sommerhalvåret. Bor du i leilighet med balkong er det kanskje tid for nytt gulv på denne også?

✂ FRANK G. MO, BBL PIVOTAL/MONTÉR

📷 MOELVEN/TALGØ

Foto: Moelven

Foto: Talgø/Ragnar Hartvig

A

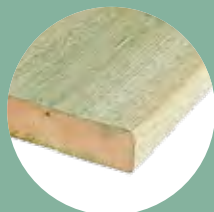
bygge en terrasse kan være alt fra en enkel platting, til en terrasse med pergola og stor trapp.

Det er noen ting det kan være lurt å tenke på før du begynner å bygge terrasse, som for eksempel: Hva slags grunn har du og hvor bor du? Dette avgjør hva slags fundamentering du bør bruke.

Deretter gjelder det å velge riktige terrassebord. I valget må du også tenke på vedlikeholdsintervaller, beskyttelse mot sopp og råte og utseende som for eksempel en sølvgrå patina. Valget påvirkes av smak og behag og ikke minst formål. Stil, vedlikehold og pris teller når du skal velge terrassebord.

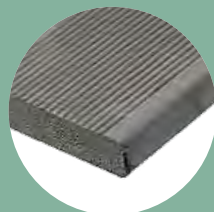
Det er mange typer materialer å velge mellom, eksempelvis trykkipregnet eller varmebehandlet furu, royalimpregnet, Kebony, Trex vedlikeholdsfrie bord, eller helt ubehandlet utegulv. Er du usikker på forskjellen mellom dem og kanskje opptatt av vedlikeholdsfrie bord?

Her er noen tips:

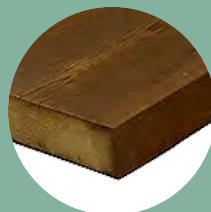
CU-IMPREGNERT

- Kobberimpregnet furu for økt levetid
- Holdbarhetsklasse 1
- Vedlikeholdes annenhvert år med beis eller olje

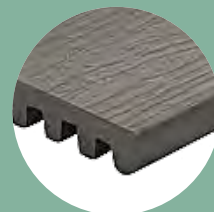
ROYALIMPREGNERT

- Impregnet og kokt under vakuum i Royalolje
- Motstandsdyktig mot sprekk, flis, krymp og svelling
- Trenger ikke olje/beis de første 6-10 år
- Vaskes årlig

VARMEBEHANDLET

- Varmebehandlet på ca 215 grader under vakuum
- Holdbarhetsklasse 2
- Trekker lite fuktighet. Lite sprekk.
- Trenger ikke vedlikehold. Kun vask om våren. Oljes dersom man ønsker å beholde farge.

KOMPOSITT

- 95,4% resirkulert materiale
- Vedlikeholdsfritt
- 25 års garanti
- Skjult innfesting
- Vanskes årlig

Foto: Moelven

PERGOLA, LEVEGG, REKKVERK ELLER UTE-TRAPP?

En levegg gjør at man kan lage seg en skikkelig god og varm solvegg. Trenger du heller skjerming fra sola, kan det være lurt å bygge en pergola. Hvis terrassen er høyere enn en halv meter over bakken må du ha rekkverk, og en romslig trapp kan bli et fint sittested.

PROFFE TERRASSETIPS:

- Skal terrassen være over en halv meter høy? Da må det monteres rekkverk for at terrassen skal være forskriftsmessig oppført.
- Vi anbefaler at du lager 3–5 mm avstand mellom terrassebordene. Husk at tre er levende materiale.
- Helt nye trykkipregnerte terrassebord er fuktige og krymper når de tørker. De skal derfor legges med mindre avstand enn de vedlikeholdsfrie terrassebordene.
- Bruk skruer i stedet for spiker! Dette holder bedre over tid. Til trykkipregnet og royalimpregnerte terrassebord anbefaler vi skruer av merket Novipro, A2 som er

rustfritt. Til brygger og andre miljøer som er utsatt for mye vær anbefaler vi syrefaste skruer, Novipro A4.

- Hvor mange skruer du behøver avhenger av hvilke terrassebord du velger. En enkel huskeregel er at du behøver ca. tre skruer per meter når du bygger med en avstand på 60 cm mellom bjelkene.
- Monter terrassebordet på riktig side for å unngå kuving.
- De delene av terrassen som er i direkte kontakt med jord bør være impregnet i klasse A.

BYGGE SELV ELLER FÅ HJELP?

Om du ønsker å bygge terrassen helt selv kan du finne mange gode tips, oppskrifter og videoer bl.a. på monter.no. Husk at du kan kontakte byggevarerhusene dersom du står fast underveis.

Når du har funnet ut hvordan drømme-terrassen din skal se ut, har du muligheten til å bare lene deg tilbake. I Montér Byggeservice kan vi hjelpe deg med å finne en dyktig håndverker som kan gjøre jobben for deg. ••

Foto: Talgø/Nathan Lediard

Når du har funnet ut hvordan drømme-terrassen din skal se ut, har du muligheten til å bare lene deg tilbake.

I Montér Byggeservice kan Montér hjelpe deg med å finne en dyktig håndverker som kan gjøre jobben for deg. Hos Montér får du som medlem i //BBL// alltid 5 % bonus på toppen av alt du handler når du betaler med et betalingskort som du har registrert på "Min side".

Bonus får du hos de fleste Montér varehus. Se oversikt i appen for Montér varehus.

TO FRISKE 17. mai-cocktails

– Til nasjonaldagen synes jeg det er morsomt å bruke akevitt. Hva passer vel bedre enn å bruke nasjonalbrennevinet på en slik dag? Når vi har den kulturskatten som akevitt er, bør det brukes en slik dag, mener bartender Odin Solbakken. – Og selvsagt har vi en alkoholfri variant.

✍️ OLE BJØRN ULSNÆS

▲ Alkoholfri Virgin Paloma og Oslo Mule med akevitt.

Vi utfordret bartenderen til å blande to friske og sommerlige drinker til 17. mai og varme vårvelder framover.

– Jeg har grublet litt på hva jeg skulle presentere, og endte opp med Oslo Mule. Den er sommerfrisk og lettdrikkelig. Mule er en drink blandet med en grunnsprit og ingefærøl, og den er enkel å mikse. Det typiske er Moscow Mule, som tar utgangspunkt i vodka.

Som alkoholfritt alternativ blir det en «Virgin Paloma». Den er egentlig med grapefrukt og tequila, men jeg bruker agavesirup i stedet. Det er en enkel og fresh cocktail, som passer på blonde sommerkvelder.

ALKOHOLFRITT

– I «Virgin Paloma» bruker jeg grapefrukt og balanserer det ut med lime og agavesirup. Her må jeg finne fram shakeren, og det er

noe av det morsomste jeg vet.

Odin starter med grapefruktjuice, som han ganske enkelt lager ved å presse juice som renner ned i måleglasset. Så har han lime og agavesirup oppi shakeren og rister løs i ca. åtte sekunder.

– Jeg shaker denne drinken for å blande sitrusen med sukkeret og for å få luft i drinken. De som ikke har en shaker, kan bruke et norgesglass eller hva som helst annet som kan ristes.

Så legger bartenderen en halv ring med salt på glasset. Det gjør han ved å gni limejuice på toppen av glasset og rulle det i salt.

– Salt kombinert med grapefrukt gir en bitter og syrlig, alkoholfri sommerdrink.

Innholdet fra shakeren bør siles når det helles over i glasset. Det er for å få ut fruktkjøttet fra grapefrukten.

Til slutt fylles glasset opp med tonic og pyntes med en grapefruktbit.

«OSLO MULE»

Bartender Odin begynner med å ha isbiter i glasset. Han mener dette er en enkel drikk å lage, det er bare å blande sammen ingrediensene.

Så har han i akevitten, heller over hylleblossstikør og sitronjuice og to stenk med Angostura orange bitters. Det er en polvare. Til slutt har han oppi 5-6 blader med mynte. Det er både til pynt og for smakens skyld. Så legges det noen skiver agurk i glasset før drinken avsluttes med ingefærøl.

– Det ser utrolig fresht ut, og mynte er den typiske garnishen til en mule. Agurk og akevitt spiller godt sammen og blir en kul smakskombinasjon. Dette er min variant

av Oslo mule. Slik er det med cocktails. Alt er laget før, så det gjelder bare å finne sin egen personlige twist. Denne ferdigstilte jeg i går og testet den ut på flere – heldigvis med god respons.

SMAKSVARIASJON

– Vin er vin, liksom, men jeg synes det gir så stor smaksvariasjon å jobbe med brennevin, svarer bartenderen på spørsmålet om hvorfor han har begynt i denne bransjen. – Det er mer utfordrende å jobbe fram en ordentlig velbalansert cocktail, der alle ingrediensene er spiller sammen.

Odin Solbakken har bakgrunn som kokk og har alltid vært opptatt av smak. Det er en fagkunnskap han tar med seg inn i jobben som bartender på Strøm mat & bar i Skien.

– De gode opplevelsene rundt bordet har alltid vært viktig for meg. Jeg jobbet

som kokk og bartender på en kulturpub og ble utfordret av sjefen til å lære å lage drinker. Det tok jeg kanskje litt for seriøst, for nå fullfører jeg utdanning som brennevin-sommelier. ••

VIRGIN PALOMA

- 5 cl grapefruktjuice
- 3 cl lime
- 3 cl agavesirup
- ristes skikkelig
- glasset fylles opp med tonic

OSLO MULE

- 4 cl Gammel Oppland
- 1 cl St. Germain hylleblomstlikør
- 1 cl sitronjuice
- to stenke Angostura orange bitters
- 5-6 blader mynte
- noen agurkskiver
- 2 dl ingefærøl

OSO

HOTWATER

Vi leverer varmtvannsberedere som dekker alle behov. Enten du varmer opp din bolig med strøm, varmepumpe eller annen alternativ oppvarming har vi løsninger som er både økonomiske og miljøvennlige.

I nesten 90 år har OSO Hotwater fokusert på å lage de mest energibesparende berederne av høyeste kvalitet til norske hjem.

Produsert i Norge!

www.osohotwater.no

Markedsledende varmtvannsberedere siden 1932

LMC

Føl deg trygg

Når du er på tur, kan du være sikker på å oppleve alt fra strålende sol til friske vindbyger og pøsregn. Da er det greit å velge LMC; vogn- og bobilmerket på markedet med 12 års tetthetsgaranti på mange av sine modeller. De ulike modellene er spesielt tilpasset norske forhold og fås i ulike utstyrsvarianter med et bredt utvalg av planløsninger.

Se LMC på lager
hos Norges største
forhandlernet

LMC selges gjennom Norges største forhandlernet.
Finn forhandler og se kampanjer på solidimport.no

□ SUDOKU

25

Balkonglivet

Hvem har ansvaret for vedlikehold av balkongen? Og kan jeg innrede balkongen som jeg vil, eller må jeg følge styrets retningslinjer om for eks. fargevalg på balkongtrekk, blomsterkasse og annet?

DEN ENKELTE BOLIGEIER KAN ØNSKE Å FORSKJØNNE BALKONGEN, F. EKS LEGGE ET LITT MER EKSKLUSIVT DEKKE PÅ GULVET

Balkonger henger fast på fasaden og er en del av bygningskroppen til boligselskapet. Rehabilitering av selve balkongkonstruksjonen gjøres gjerne i forbindelse med fasadevedlikehold, og regnes som boligselskapets ansvar, både i borettslag og i eierseksjons-sameier. Det er veldig lite hensiktsmessig at hver enkelt eier skal gjøre enkeltvis vedlikehold som dette.

Vedlikeholdet som gjøres fra dag til dag, som å vaske gulvet, holde sluk åpne, slik at vann renner av osv. er innenfor boligeiers ansvar. I NBBLs standardvedtekter for både borettslag og eierseksjonssameier er dette beskrevet.

Den enkelte boligeier kan ønske å forskjønne balkongen, f. eks legge et litt mer eksklusivt dekke på gulvet. Det står man fritt til, så lenge man ikke påfører den bærende konstruksjonen skade. Forhør deg med boligselskapet om du er usikker på hvordan ditt tiltak vil påvirke konstruksjonen.

Balkongene er en del av den helheten som fasaden er. Dersom balkongene har veldig forskjellig uttrykk, kan det se lite fint ut. Det er derfor vanlig at husordensreglene i boligselskap har regler om farge på markiser og balkongtrekk, og også regler om hvilken type markiser og trekk som kan benyttes. Dette må du rette deg etter.

Man kan bruke balkongen slik balkonger vanligvis brukes. Det vil si at man kan plassere møbler og planter der, og bruke det som et ekstra uterom. Hva den enkelte synes er pent

av møbler og pynt på balkongen vil variere, men her kan ikke styret gripe inn og beslutte at man må velge en bestemt farge på møbler eller en bestemt type. Det må være opp til boligeieren å bestemme.

Man kan imidlertid ikke bruke balkongen som en ekstra søppelkasse. Søppel skal plasseres i søppelrom, eller leveres på kommunens returpunkt. Dette må man ordne selv. Langvarig lagring av søppel kan utgjøre en fare både for brann og skadedyr, og vil ikke være tillatt.

Å plassere andre innretninger på balkongen kan være mer tvilsomt. Utebad/Jacuzzi er i dag mer vanlig enn tidligere, men det innebærer en stor vekt, og mye vann som kan volde skade om det kommer på avveie. Dersom man ønsker å plassere en slik større innretning på balkongen, må dette søkes til boligselskapet, som både må vurdere om det er innenfor bærelasten til balkongen, og om dette er et tiltak som er innenfor vanlig bruk av balkongen. Her vil det være forskjell på størrelsen til balkongene, hvordan konstruksjonen er bygget opp, skadepotensialet som kan oppstå osv.

Hva med varmepumpe – Kan jeg plassere det på balkongen uten å spørre styret? Nei, det kan du ikke. Selv om pumpen kan plasseres innenfor balkongen, uten at andre ser det, så innebærer monteringen et større inngrep i fasaden. Det må du søke styret om tillatelse til å gjøre. Det blir da opp til styret om de vil tillate varmepumpeinstallasjoner eller ikke. Vær oppmerksom på at en varmepumpe som ikke er sikkert montert høyt oppe på fasaden,

kan gjøre fatal skade om den faller ned og treffer andre beboere.

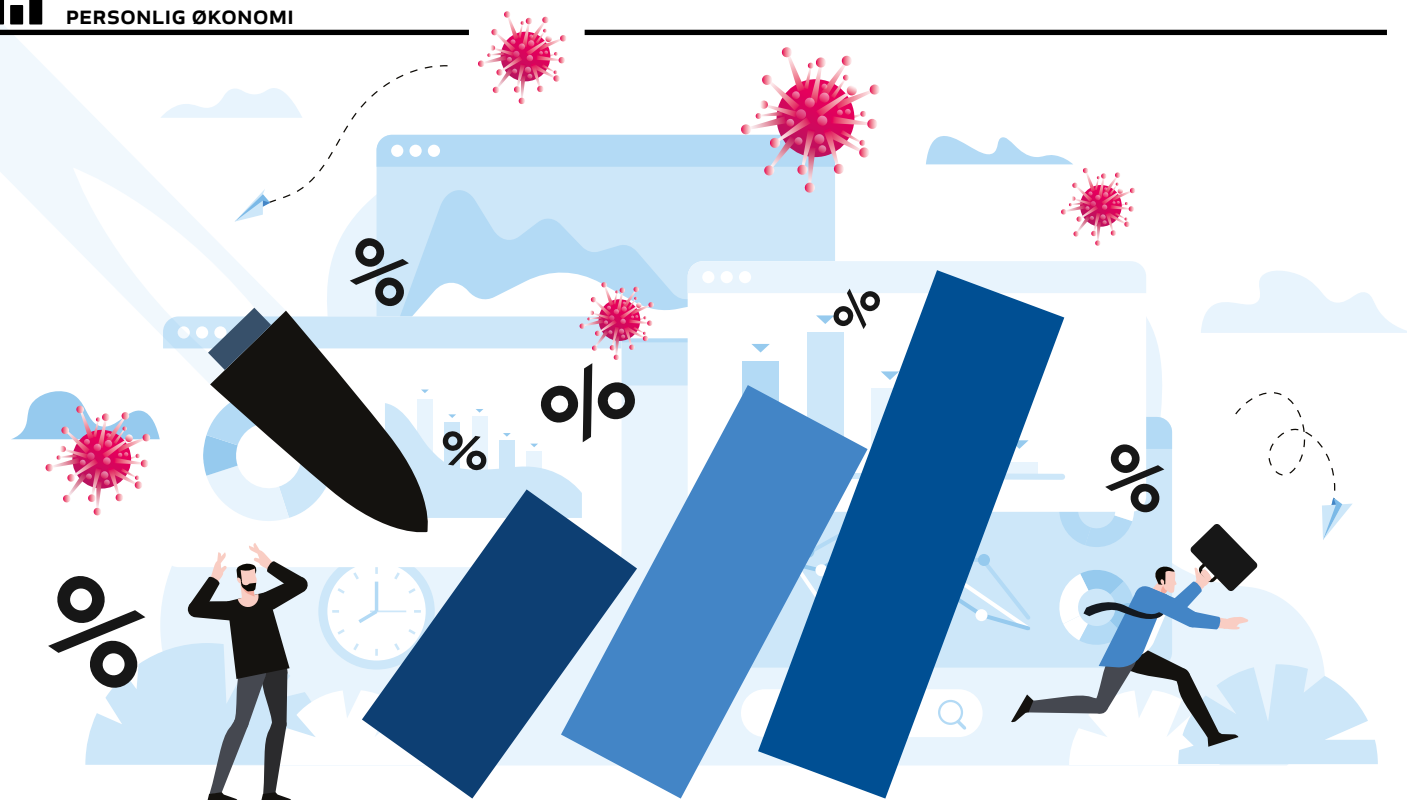
Bruken av balkongen må ikke være unødvendig til ulempe eller skade for naboene. Det betyr at man må ta hensyn til sine naboer. Man kan for eks. ikke spille høy musikk til langt på natt eller sitte og grille, og sende grillos rett inn naboens vindu.

Grilling skal man uansett være veldig forsiktig med på en balkong, da ukontrollert flamme kan få store og alvorlige konsekvenser. Det er normalt forbudt å bruke kullgrill på en balkong. Her må man tenke brannvern, og det er normalt regler om dette i husordensreglene.

Røyking er et tilbakevendende diskusjonstema, selv om det etter hvert er flere som har stumpet røyken. Som utgangspunkt er det lov å røyke i sitt eget hjem, men dersom man røyker på en måte som er til skade eller sjenanse for andre, så kan røykingen være problematisk. Å røyke på balkongen, slik at røyklukten siver inn i naboens barnerom, vil ikke være å ta tilstrekkelig hensyn til naboen. Dersom balkongen er plassert slik at røyking vil være sjenerende og plagsomt for naboen, så kan styret ilegge balkongeier røykeforbud på balkongen. ••

LINE C.B. BJERKEK
ADVOKAT, NBBL

Ny økonomisk virkelighet

Krig og pandemi er tilbudssidesjokk som endrer og destabiliserer verden vår.

Da Covid-19 traff global økonomi for to år siden var det som å slå av lysbryteren. Det skapte den dypeste økonomiske nedturen i moderne tid, men også den korteste. Sentralbanken kuttet raskt styringsrenten til null. Samtidig tok regjeringen i stor grad regningen, både for næringsliv og de som ble permittert.

Dette var lang i fra unikt i Norge. Også internasjonalt så vi en koordinert penge- og finanspolitisk mobilisering som mangler historisk sidestykke. Slik bidro myndighetene til at etterspørselen forble sterk. Faktisk så kom den tilbake som en rekyl. Allerede noen måneder etter det første smitteutbruddet var det tydelig at pengene satt løst i boligmarkedet og andre åpne sektorer som ikke var rammet av nedstengning.

De siste to årene har vi imidlertid lært at det er en krevende øvelse å «slå på lysene» igjen i en integrert global økonomi. Gjenåpningen har vært preget av «sand i maskineriet» og det har holdt tilbake produksjonsevnen. I økonomiske termer heter det at vi fikk et tilbudssidesjokk. Samtidig har folk spart penger (til dels tvunget gjennom nedstengingen) og formuesveksten har

vært formidabel under pandemien. Som en konsekvens er etterspørselen i økonomien høyere enn noen gang. Da er det flere penger som jager færre varer. Dermed har en gammel kjenning dukket opp fra glemselen, inflasjonen.

Dette merkes også i boligmarkedet. Boligprisene har steget 20 prosent på to år. Noe som gjør det stadig vanskeligere å komme seg inn på boligmarkedet for de som står utenfor. Boligbyggerne møter nå utfordringen av stadig høyere byggekostnader. Materialkostnaden har ifølge SSB steget 25 prosent det siste året. Inflasjon, både generelt og i boligmarkedet, har en lei tendens til å ramme de som har minst fra før.

Med dette bakteppet har vi samtidig hatt en perfekt storm i energimarkedet. Over en halv million nordmenn gjorde i vinter opprør på Facebook og krevde billigere strøm. Hjelp til strømgjeldningen er et plaster på såret, samtidig må det gjøres langsiktige grep for å redusere sårbarheten i energimarkedet.

Og når vi endelig skulle se fremover ble vi altså truffet av krigen i Ukraina, med ubeskrivelige menneskelige lidelser. Flyktningebølgen må integreres og bosettes. Samtidig er dette

et nytt tilbudssidesjokk for global økonomi. Og ingen vet hvor langvarig det blir eller hvor det ender. 75 år med globalisering risikerer å bli satt i revers i en mer polarisert verden.

Putins Russland blir avsondret fra Vesten, men de blir slettet ikke et nytt Nord-Korea. De vender seg mot og forsterker båndene sine mot betydelige økonomiske regioner som Kina, India og det afrikanske kontinent. Til sammen er landene som beholder sine relasjoner til Russland større enn de som sanksjonerer, både økonomisk og ikke minst i folketall.

Lenin sa en gang følgende: "There are decades where nothing happens; and there are weeks where decades happen." Krigen i Ukraina og pandemien er slike hendelser.

Vi står i en ny økonomisk virkelighet. ••

CHRISTIAN F. BJERKNES
SJEFØKONOM, NBBL

FAST LEVERANDØR TIL MOBO FRA 1.1.2021

REN KVALITET

Til ditt arbeids- og produksjonsmiljø

TINCH

MØRE DRIFT

& RENHOLD AS

www.moredrift.no

tlf: 70 30 06 08

▲ I sandkassen går tida fort, og det både bygges og rives.

Uteliv på Kringstja

Styreleder Anne Emilie Gjendem i Kringstja borettslag

Kringstja Borettslag er et boligområde der det er mye liv utendørs. Byggene er nærmeste nabo til marka, og mellom marka og byggene er det lekeplass for store og små.

✍️ INGRID KVANDÉ

Kringstja Borettslag kan by på ski-in og ski-out hele vinteren. Et steinkast unna ytterveggene ligger Liavegen, her går Vardeveien opp til Storlihytta, Varden og videre inn i marka, og det er flere fristende StikkUT-poster i nærheten. En bratt bakke opp fra fotballbanen ved borettslaget er det en samling med utendørs treningsapparater with a view, og selvsagt er det også kort vei ut hvis man skal på tyttebær- og blåbærskog når høsten kommer.

BRUKES AV MANGE

Borettslaget byr også på områder for ballspill og lek. Det er opparbeidet en basketballbane,

og like ovenfor er det en fotballbane med grusdekke. I et lite område mellom ballbanene og veien har borettslaget fått plass til populære aktiviteter for de minste. Her er det blant annet lekestue, disser, sandkasse, benker og bord.

– Vi har også plantet frukttrær her. De får litt hard medfart av rådyrene her oppe, men vi håper vi kan klare å berge dem, sier styreleder Anne Emilie Gjendem i Kringstja borettslag.

Hun forteller at de gjør det meste selv på dugnad, men kjøper også noen tjenester.

– Hver vår henger vi opp nettet bak fotballbanen slik at ballen ikke fyker avgårde

nedover bakkene. Lekestua med platting rundt, ble satt opp på dugnad for tre år siden, sier styrelederen.

FÆRRE SMÅBARN

Kringstja Borettslag er over 40 år gammelt, og med sine 110 praktiske 2-, 3-, og 4-roms leiligheter var det et etterlengtet prosjekt i Molde da det kom. Mange barnefamilier stod klare til å flytte inn. Selv flyttet Anne Emilie Gjendem til Kringstja i 1985, og hennes to barn har vokst opp her.

– Mange har bodd her veldig lenge, og det er flere som har bodd her helt fra begynnelsen. Det er færre småunger her nå

▲ Ute og flyr!

OMRÅDENE HER ER EN
MIKS MELLOM KOMMUNALE
OG DET SOM VI I BORETTSLAGET
HAR OPPARBEIDET SELV.

▲ Lekestua med platting var satt opp på dugnad, og er populær.

enn det var på det meste, så vi har ikke så mange fellesarrangement som før, men vi har hatt både St. Hans-feiring og nyttårsfeiring utenfor her, sier Anne Emilie.

Hun jobber til daglig i Øverland barnehage, og av og til tar hun med barnehagebarna opp til Kringsjø og lar de benytte områdene mellom borettslaget og marka.

– Områdene her er en miks mellom kommunale og det som vi i borettslaget har opparbeidet selv. Det er f. eks lov for alle å bruke fotballbanen, men med den beliggenheten vi har, er det jo veldig enkelt for ungene som bor her å stikke ut på banen for å leke seg, mener Anne Emilie.●●

ScaleUP i regi av ProtoMore

MOBO er en av deltagerne på ScaleUP i regi av ProtoMore. ScaleUP er et samlingsbasert program hvor flere bedrifter jobber sammen. Temaet er vekst og ulike vekststrategier. Andre samling ble holdt på Fred Kavli Science Center med temaet "Veien til nye markeder". Fra MOBO deltar Ole Jakob Strandhagen, Randi Brokstad, Oddveig Anita Valle, Tore Roksvaag og Merete Nerland Stavik. (foto: ProtoMore)

Følg med på mobo.no – forkjøpsrett til leiligheter blir utlyst hver onsdag

Uansett hvem som får boligen i budrunden, kan du som MOBO-medlem overta kjøpet til den avtalte prisen hvis du har vært medlem lenger (har lenger ansiennitet) enn kjøperen og du har meldt forkjøpsrett innen fristen. Hvis flere melder seg, er det den med lengst tid/ansiennitet som MOBO-medlem, som får tilslaget.

Alle bruktboligene på mobo.no kan du melde forkjøpsrett på. Følg du bare med på finn.no kan du gå glipp av boliger du kunne hatt forkjøpsrett til. ••

▲ Eksempel på utlysning på mobo.no

Intern forkjøpsrett

Når en bolig i et MOBO-borettslag selges, har de andre andelseierne i borettslaget forkjøpsrett foran øvrige MOBO-medlemmer.

Overføring av medlemskap

Husk at det er mulig å få overført medlemskap fra et nært familie-medlem, hvis medlemskapet ikke er i bruk. Overføringen må være i orden før forkjøpsretten kan meldes.

Styre- og Beboerskolen lanseres snart

Nå lanseres Styre- og Beboerskolen i de ulike boligbyggelagene i Norge, og MOBO står snart for tur.

– Vi håper å få skolene tilgjengelig til våre kunder i løpet av mai, og vi kommer til å presentere Styre- og Beboerskolen på vår generalforsamling den 7. juni, sier Randi Brokstad i MOBO.

Hun forteller at Styreskolen blir tilgjengelig for styremedlemmene i alle boligselskap som har basis forretningsføreravtale med MOBO, og at Beboerskolen blir tilgjengelig

for alle boende i disse selskapene.

Kursene skal være korte og relevante kurs for beboere og styremedlemmer. Blant kursene som kommer i Beboerskolen er Kurs for beboere i sameier/borettslag, HMS for beboere.

I Styreskolen kommer blant annet: Introduksjonskurs for styremedlemmer i sameier/borettslag, kurs i mislighold for styremedlemmer i sameier/borettslag, økonomi for styremedlemmer i sameier/borettslag, portalen – en brukerveiledning, introduksjonskurs til HMS, hvordan løse konflikter. ••

Mer trivsel med **MOBO-fondet**

Som beboer i borettslag har du mange naboer, og med gode felles-arealer er det muligheter for at dere blir enda bedre kjent med hverandre. Det sosiale er viktig for et godt bomiljø, og gjennom MOBO-fondet støtter styret i MOBO tiltak som fremmer nettopp dette.

✎ INGRID KVANDE

Fellesarealer i borettslag er utmerkede arenaer for ulike aktiviteter og sosialt samvær, og mange borettslag har investert mye i å skape gode fellesrom de siste årene. Midler fra MOBO-fondet kan gi de borettslagene som har ideer, engasjement og interesse om å utvikle sine fellesområder, en god start.

OVERSKUDDET DELES UT

MOBO-fondet ble opprettet i forbindelse med MOBOs 60-årsjubileum, og er på 1 million kroner. Overskuddet fra fondet deles ut til gode tiltak – etter søknad fra boligselskapene.

Siden starten i 2006 har det vært 11 tildelinger fra fondet, og i dette magasinet ser vi flere eksempler på at pengene har gått til trivselstiltak for beboerne i boligselskapet – innendørs og utendørs.

BELØP AVHENGER AV PROSJEKT

Tiriltunga Borettslag fikk 100.000,- fra

MOBO-fondet i 2018, og i lokalene de innredet for pengene arrangeres det ukentlige dameklubber og herreaftener, noe som har resultert i mer sosialt samvær blant beboerne. Dette er omtalt på side 16. 100.000,- er det høyeste beløpet som har vært gitt i støtte fra MOBO-fondet – beløpet som tildeles avhenger naturlig nok av hvor stort prosjektet er. På side 11 kan du se hvordan det ligger an med to av prosjektene som fikk midler fra MOBO-fondet i fjor.

SØKNADSFRIST VED NYTTÅR

Alle MOBO-tilknyttede borettslag kan søke om støtte til tiltak som fremmer miljøtiltak i sitt boligområde. Det er styret i MOBO som tildeler midler fra MOBO-fondet, og tildelingen skjer på MOBOs generalforsamling. Søknadsfrist for tildeling av midler er den 31.12. Søknaden sendes MOBO. ..

Tidligere tildelinger fra MOBO-fondet:

2021: Solbakken Terrasse Borettslag

– tildelt kr 35 000 til utvikling til felles leke- og aktivitetsområde.

Bjørnebæråsen Borettslag

– tildelt kr 20 000 til drivhus og tiltak for matproduksjon i småskala.

Østbø Borettslag – tildelt til oppgradering og utsmykning av fellesareal.

2020: Berg Borettslag fikk tildelt kr

50 000,- til stoler i fellesrom. Lokalet var tidligere brukt som barnehage, og borettslaget har lagt ned en stor dugnadsinnsats for å gjøre lokalene om fra barnehage til felleslokale for beboerne.

2018: Tiriltunga Borettslag

– innredning av lokaler til felles bruk for beboerne.

2017: Bjørsetbo Borettslag

– prosjektet «Bjørsetbo oase».

Elvegata 9 Borettslag – utsmykning av fellesganger med historiske bilder fra nærområdet «Mexico».

2016: Boråsvegen Terrasse Borettslag

– utsmykning av murveggene ved inngangspartiene i samarbeid med kulturskolen.

2015: Bergsgjerdet Borettslag

– lekeapparat i nytt uteområde.

Kvam Terrasse Borettslag – sosiale aktiviteter knyttet opp mot aktivitetshuset.

2014: Løkenvegen Borettslag

– bilder/utsmykning av fellesganger.

Vestbo I Borettslag

– bilder/utsmykning av fellesganger.

Hatlelia Borettslag

– sosiale arrangementer.

2013: Bjørnebæråsen borettslag

– bomiljøtiltak uteområdet.

Hatlelia Borettslag

– sosiale arrangementer.

2012: Skrenten Borettslag

– klatrestativ på nytt uteområde.

Ekornes Brygge Borettslag

– utsmykning i fellesganger.

2008: Opdølhaugen Borettslag

– istandsetting av lokaler i tidligere tilfluktsrom.

2007: En sykkelløype sentralt plassert mellom 3 store borettslag på Kvam.

Sollia og Farstadplassen borettslag

– opprydding og forskjønnning av en gammel husmannsplass.

◀ ◀ Avfallsrom som Retura har pusset opp for KLP. – Dette er til inspirasjon for oss når vi ønsker å pusse opp et avfallsrom for ett av borettslagene tilknyttet MOBO, sier Solrun Fisknes i RIR.

NYTT AVFALLSRUM?

Nå kan dere få et mye hyggeligere avfallsrom! I samarbeid med MOBO ønsker RIR å pusse opp et avfallsrom i et av MOBOs borettslag. Er det noe for dere?

✍ INGRID KVANDE

Oppussingen vil gjøre avfallsrommet triveligere, og det vil også bli enda tydeligere merking i selve rommet, slik at det er enda enklere å sortere avfallet riktig.

TIDLIG UTE

– I vår region var vi veldig tidlig ute med avfallssortering, så det er blitt en god vane for oss. Selv om en del av nabokommunene ikke kommet like langt innen sortering, er det faktisk ikke vi som er de beste, sier Solrun Fisknes i RIR.

MINST MULIG I RESTAVFALLET

Hun forteller at målet er at mest mulig av avfallet går til gjenvinning.

– Det som virkelig har betydning, er at minst mulig annet avfall i restavfallet. Undersøkelser vi har gjort viser at alt for mye som ikke er restavfall dessverre havner der. Om det er merkingen som er for dårlig, forsøker vi å gjøre noe med det nå som vi oppgraderer et eget spesialrom med skikkelig gjennomført merking i et av borettslagene, sier Fisknes.

AKTUELT FOR BORETTSLAGENE

– Vi synes dette er et godt initiativ fra RIR, og ser på dette som en fin mulighet for borettslagene til å få et hyggeligere avfallsrom, sier Evy Strømme i MOBO. Hun forteller at alle kan melde sin interesse, det eneste kravet er at borettslaget har et felles avfallsrom innendørs. ••

ER DITT BOLIGSELSKAP INTERESSERT I NYTT AVFALLSRUM?

Har ditt borettslag lyst på en oppfrisking av avfallsrommet? Send en epost der du kort forteller litt om borettslaget, og legger ved bilde av hvordan avfallsrommet ser ut i dag.

Epostadresse:
mobo@mobo.no

Tre griser og en ulv

Svinartig moro for hele familien!

TAKET, PLASSEN Lør. 21.5. kl 12.00 **PREMIERE** og 15.00.
Søn. 22.5. kl 12.00 og 14.00. Tir. 24.5. kl 18.00. Ons. 25.5. kl 18.00.
Varighet ca 50 minutter (ingen pause) Passer for hele familien.
MOBO-medlemmer kan kjøpe to billetter til rabattert pris. Rabattkode: MOBOteater

BILLETTER OG INFORMASJON
www.teatretvart.no

TEATRET VÅRT
50
ÅR
1972 - 2022

PROLAKK Benytt deg av vår MOBO-rabatt

- MALING • TAPET
- GULV • BILLAKK

happy-homes.no

RÅD & TIPS **SPØR OSS**

Prolakk AS
Verftsgata 4
Tlf: 40 00 31 79
post@prolakk.no

Åpningstider:
Man - Fredag 7:30 - 17:00
Torsdag 7:30 - 18:00
Lørdag 9:00 - 15:00

Du finner oss i Åndal Maskin-bygget på Bolsønes

happy homes®
Vi skaper vakre hjem

Romsdalsbanken inn i Garanti

Samarbeidet mellom Garanti Eiendomsmegling og Romsdalsbanken skulle gi fordeler for partene og bedre tjenester for boligkjøpere og – selgere. Dette har slått til, og nå har Romsdalsbanken kjøpt 34 % av aksjene i Garanti Eiendomsmegling. Samtidig har MOBO kjøpt seg opp, og er nå største eier i eiendomsmeglerselskapet!

✍ INGRID KVANDÉ 📷 JENS HOLSBØVÅG LYNGSTAD

Nylig ble det klart at Romsdalsbanken går inn på eiersiden i Garanti Eiendomsmegling, og den lokale banken eier nå 34 % av aksjene. Vestbo Bergen som tidligere eide 51 % i Garanti, solgte sine aksjer til Romsdalsbanken og de øvrige aksjonærene, som økte sine eierandeler. MOBO blir største eier, og sitter nå på 34,67 %, Sundbo har 15,67 % og Garanti Norge eier 15,67 % av selskapet.

FORNØYD GARANTISJEF

Terese Nerland i Garanti Eiendomsmegling i Molde er fornøyd med å få Romsdalsbanken inn på eiersiden.

– Vi har testet ut samarbeidet i 6–7 måneder, og det har vært utelukkende positivt. Vi kan gjøre hverandre sterkere. Det å få Romsdalsbanken inn på eiersiden vil bidra til å styrke vår virksomhet og forhåpentligvis kan vi også bidra positivt til vekst for banken» sier Terese Nerland.

– Ved å gå inn på eiersiden kan vi påvirke strategisk og knytte sterkere bånd til hverandre. Dette er et tegn på at vi ønsker et langsiktig samarbeid, sier Odd Kjetil Sørgaard i Romsdalsbanken.

HOVEDKONTOR I ROMSDAL

Romsdalsbanken er den eneste banken som

har hovedkontor i Romsdal. Det lokale er viktig for alle parter her.

– Det er vanlig med samarbeid mellom banker og eiendomsmeglerselskap, og vi i Romsdalsbanken synes det er naturlig å samarbeide med noen som er lokalt forankret. Det er artig at vi får til noe lokalt, og at vi har styringa lokalt, sier Sørgaard.

Ole Jakob Strandhagen i MOBO ser mange fordeler med å få Romsdalsbanken med på eiersida.

– For det første er vi sikret lokalt eierskap ved at det flyttes fra Bergen og hit. Vi har også fått en god og sterk eierstruktur som kan tilføre litt omsetning. For oss

4 Ole Jakob Strandhagen i MOBO, Terese Nerland i Garanti og Odd Kjetil Sørgeard i Romsdalsbanken. MOBO er nå største eier i Garanti, mens Romsdalsbanken har kommet inn på eiersiden med 34 %.

– VED Å GÅ INN PÅ
EIERSIDEN KAN VI PÅVIRKE
STRATEGISK OG KNYTTE
STERKERE BÅND TIL
HVERANDRE

Romsdalsbanken

—
GARANTI®
—

er det viktig å utvikle eiendomsmegler-tjenester for våre medlemmer, sier MOBO-lederen.

LOKAL STYRING

Romsdalsbankens hovedtyngdepunkt har vært Hustadvika og gamle Nettet. Nå tar banken mer og mer grep om Moldemarkedet og bygger opp aktiviteten der.

– Det er ingen tvil om at Romsdalsbanken må være godt etablert i Romsdals hovedstad. Vi merker at andre banker fjerner seg mer og mer fra kundene. Vi skal være tilstede lokalt, og være gode på kundeservice, sier Sørgeard. ••

ROMSDALSBANKEN & GARANTI

- Romsdalsbanken er et resultat av fusjonen mellom Bud, Fræna og Hustad Sparebank og Nettet Sparebank ved inngangen til 2018. Banken er medlem av Eika-alliansen, og ved siden av hovedkontor i Elnesvågen, er det kontorer i Molde og Eidsvåg. Det er 45 ansatte.
- Garanti Eiendomsmegling har kontorer i Molde og på Sunndalsøra, og har vært i drift i hhv 21 og 16 år. Kontorene er samlokalisert med MOBO i Molde og SUNNBO på Sunndalsøra, og har totalt seks ansatte.
- Garanti ble eget AS i 2020. Før det var det en avdeling i MOBO.
- I mai 2022 gikk Romsdalsbanken inn på eiersiden i Garanti Eiendomsmegling, og har en eierandel på 34 %. Vestbo Bergen solgte sine aksjer, og aksjene ble fordelt på Romsdalsbanken og de øvrige aksjonærene, som økte sine eierandeler. MOBO eier nå 34,67 %, Sundbo 15,67 % og Garanti Norge 15,67 %
- Garanti Eiendomsmegling tilbyr sine tjenester til Romsdalsbanken når det gjelder verddivurdering og salg, og hjelper banken ved behov for prisvurdering f. eks i forbindelse med refinansiering. Romsdalsbanken på sin side tilbyr finansiering til Garanti Eiendomsmegling sine kunder.

TV og strømming

*Alt du vil se
på ett sted*

 telenor t-we

HUSK!

Registrer betalingskortet ditt på Min Side og du får automatisk bonus på kjøpet.

MEDLEMSFORDELER I MOBO 2022

Som medlem får du tilgang til en rekke gode medlemsfordeler. Det skal lønne seg å være medlem i MOBO! Medlemskortet må være aktivert for å få bonus og rabatt. Her er en oversikt over lokale medlemsfordeler. Se oversikt over alle dine fordeler på mobo.fordelerformedlemmer.no/

5 % bonus

Montér

5 % bonus på hele kjøpet
(gjelder også tilbudsvare)

TILBORDS

5 % bonus på alle varer

ADVOKATFIRMAET
Legalis

5 % bonus på tjenester.
Gratis innledende samtale med advokat

5 % bonus
Medlemspris

TE
ATRE
T VÅRT

Gruppepris på kjøp av inntil to enkeltbilletter på Teatret Vårts egenproduserte forestillinger.

modena

MODENA FLISER

5 % bonus på alle varer, også kampanjer.
10 % rabatt på ordinære varer

FARGERIKE

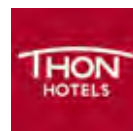
5 % bonus.

5 % bonus
10 % rabatt

2 % bonus på ditt strømforbruk.
Gode medlemspriser

12 % rabatt på ordinær pris.
Bestilles via «Min side»

2 % bonus på alle dine forsikringer
70 % startbonus på første bil
Medlemspris på innboforsikring
Reiseforsikring fra Europeiske – en del av If

2 % bonus på alle bestillinger.
Opptil 50 % rabatt* på over 140.000 hoteller i hele verden med prisgaranti.
*Sammenlignet med andre bookingsider med like betingelser.

5 % bonus, kampanjepriser

Flügger farve

5 % bonus, 20 % rabatt

10 % bonus
– Norges største gjenbrukskjede

BADEMILJØ / VVS TEAM

3 % bonus. 5 % rabatt på timepris dagtid.
15 % rabatt på synlige produkter baderom og sanitærutstyr.
20 % rabatt på rør og deler.

4-7 % BONUS I FØLGENDE NETTBUTIKKER:

ApotekHjem.no
Bubbleroom.no
Devold.com

Eurodel.com
Lampegiganten.no
Lekia.no

Lindex.com
Stayhard.no

Rammeavtale for boligselskaper: Rabatt på tjenester hos Norconsult AS og Klima, energi og ventilasjon AS (KEV).

Alle rabatter gjelder på ordinære priser.

* Bonus gjelder alle produkter/tjenester som leverandøren tilbyr, også kampanjer og produkter/tjenester som allerede er rabatterte.

GARANTI®

**GRATIS
PRISVURDERING**
til deg som bor
i borettslag!

SELGE BOLIG

Vårt fokus er best pris, lokalkunnskap, tilgjengelighet
og trygghet – dette er vår **GARANTI** til deg!

GARANTI – førstevalget for alle MOBO-medlemmer!

Grete Heiseldal
Tlf. 975 04 641

Terese Nerland
Tlf. 915 44 447

Emma Mordal
Tlf. 941 65 535

Christian Fredriksen
Tlf. 971 80 405

Vi samarbeider med

Romsdalsbanken